

VR-KONSERNIN PUOLIVUOSIKATSAUS TAMMI–KESÄKUUN 2016

- VR-konsernin tammi–kesäkuun liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa ja se parani edellisvuodesta 2,2 miljoonaa euroa.
- Matkustajaliikenteessä kasvaneet matkamäärät ovat nostaneet junien täyttöasteet kasvuun etenkin pääyhteysväleillä.
- VR Transpointissa kuljetusmäärät nousivat 7,5 prosenttia vertailukaudesta ja olivat 20,4 miljoonaa tonnia.
- VR Trackin tilauskanta Suomessa rakentamisessa ja suunnittelussa kasvoi hyvin voitettujen urakoiden myötä.

VR-konsernin tammi–kesäkuun liikevaihto oli 562,7 (593,1) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski viime vuodesta 5,1 prosenttia. Katsauskauden liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa ja se parani edellisvuodesta 2,2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli -2,6 (-0,9) miljoonaa euroa.

Tammi–kesäkuun liiketulokseen sisältyi omaisuuden myyntivoittoja 4,6 (5,2) miljoonaa euroa.

Yleinen talouskehitys jatkui hitaana ja epävarmana. VR Transpointin keskeisten asiakassegmenttien, etenkin metsäteollisuuden ja rakentamisen, markkina-tilanteessa oli katsauskaudelle havaittavissa hienoista piristymistä. Markkina-tilanteeseen vaikuttivat raaka-aineiden matalat hinnat ja parempi saatavuus Venäjältä. Tammi–kesäkuussa VR Transpointin kuljetusmäärät kasvoivat merkittävästi verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Matkustajaliikenteen kaukoliikenne toteutti helmikuussa hinnoittelu-uudistuksen, jonka ansiosta matkustajamäärät kääntyivät nousuun. Perushintatasoa laskettiin 25 prosenttia. Samalla hintarakennetta yksinkertaistettiin ja tuotiin tarjolle uudentyyppisiä lisäpalveluja. Erittäin voimakkaan hintakilpailun arvioidaan jatkuvan ja hinnoittelun kehittämistä jatketaan kilpailukyvyyn parantamiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriön säästöistä johtuen maaliskuussa leikattiin merkittävästi ostoliikenteen vuorotarjontaa.

VR-konserni siirtyi vuoden 2016 alussa raportoimaan pitkäaikaiset rahoitus-leasingvastuut taseessa velkoina. Vastaavasti leasingsopimuksin rahoitetut matkustajaliikenteen vaunut vietiin taseen käyttöomaisuuteen ja niiden poistoaika pidennettiin 30 vuoteen vastaamaan vaunujen todellista käyttöikä.

Liikenne- ja viestintäministeriö leikkasi ostoliikennettä sekä lisäsi velvoite-liikennettä vuoden 2016 alusta. Nämä muutokset heikensivät VR-konsernin alkuvuoden tulosta noin 6 miljoonaa euroa vuoteen 2015 verrattuna. Muutosten arvioidaan heikentävän koko vuoden tulosta noin 16 miljoonaa euroa.

Liiketoimintakohtaiset liikevaihdot, liikevoitot ja henkilömäärät esitetään erillisessä taulukossa.

Matkustajaliikenne

Matkustajaliikenteen liikevaihto oli 243,0 (267,5) miljoonaa euroa ja se laski tammi–kesäkuussa 9,1 prosenttia. Liikevaihdon laskuun vaikutti etenkin kotimaan kaukoliikenteen laskenut hintataso.

Juna- ja autoliikenteessä tehtiin yhteensä 56,4 (57,1) miljoonaa matkaa. Matkojen määrä laski tammi–kesäkuussa 1,2 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Autoliikenteen matkamäärät vähenivät 13,1 prosenttia ja junaliikenteen matkamäärät kasvoivat yhteensä 4,4 prosenttia. Matkamäärät kaukoliikenteessä kasvoivat 0,7 prosenttia ja lähiliikenteessä 5,0 prosenttia. Matkustajaliikenteen katsauskauden liiketappio oli 1,2 miljoonaa euroa ja pieneni vertailukaudesta (-2,1).

Junaliikenne

Junaliikenteen liikevaihto oli katsauskaudella 187,0 (206,2) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuoteen verrattuna 9,3 prosenttia. Junaliikenteen matkojen määrä oli katsauskaudella 40,5 (38,8) miljoonaa. Matkojen määrä kasvoi vertailukaudesta 4,4 prosenttia. Henkilökilometrit olivat vertailukauden tasolla (1 860 miljoonaa kilometriä). Suomen ja Venäjän välisessä liikenteessä Allegron matkojen määrä kasvoi 2,8 prosenttia.

Kaukoliikenteen matkustajamäärät kääntyivät kasvuun helmikuussa onnistuneen hinnoittelu-uudistuksen myötä. Markkinaehtoisessa liikenteessä matkamäärät kasvoivat yli 5 prosenttia, pääyhteysväleillä jopa yli 10 prosenttia. Liikenne- ja viestintäministeriön säästöistä johtuen maaliskuussa leikattiin merkittävästi ostoliikenteen vuorotarjontaa. Kokonaismatkamäärä kasvoi yhden prosentin hinnoittelu-uudistuksen jälkeen, kun huomioidaan leikattu junatarjonta. Perushintatasoa laskettiin 25 prosenttia. Samalla hintarakennetta yksinkertaistettiin ja tarjolle tuotiin uudentyypisiä lisäpalveluja.

Kasvaneet matkamäärät ovat johtaneet junien täyttöasteiden kasvuun etenkin pääyhteysväleillä. Keskimääräinen täyttöaste oli 37,6 (33,6) prosenttia. Esimerkiksi maaliskuussa lanseeratun Turku Expressin täyttöaste oli yli 80 prosenttia. Myös ravintolapalvelujen kysyntä on lisääntynyt, ja ravintolapalvelut ovat olleet tarjolla kaikissa kaukoliikenteen junissa kesästä lähtien. Kesäkuussa nopeutettiin yhteyksiä muun muassa Helsingistä Tampereelle, Seinäjoelle, Ouluun ja Vaasaan suuntautuvilla reiteillä.

Itsepalvelukanavien osuus lipunmyynnistä jatkoi vahvaa kasvua ollen kesäkuussa ennätystasolla, 75,1 (68,1) prosenttia.

Lähiliikenteen matkamäärä oli 34,7 miljoonaa ja määrä kasvoi hieman vertailukauden tasosta (33,1). Kasvua syntyy erityisesti Kehäradan matkustuksesta. Valtaosa lähiliikenteen matkoista tehdään HSL-alueella.

Aiemmin tehdyn aiesopimuksen perusteella VR ja HSL tekivät sopimuksen lähijunaliikennöinnistä huhtikuusta 2016 kesäkuuhun 2021. Uuden sopimuskauden aikana VR vastaa HSL-alueen sisäisen lähijunaliikenteen operoinnista ja junien kunnossapidosta. Sopimuksen edellytyksenä on voimakas kustannusten tehostaminen lähiliikenteessä, samalla kun junahenkilöstön toimintatapaa uudistetaan merkittävästi.

Lähiliikenteen vyöhykereitteihin kohdistui maaliskuussa reittileikkauksia liikenne- ja viestintäministeriön ostoliikennebudjetin supistuessa.

Tammi–kesäkuussa aikataulun mukaisesti määräasemalle saapuneiden junien osuus kaukoliikenteessä oli 87,3 (86,8) prosenttia. Lähiliikenteessä täsmällisyys oli 95,6 (95,2) prosenttia. Myöhästymisraja on kaukoliikenteessä viisi minuuttia ja lähiliikenteessä kolme minuuttia.

Autoliikenne

Matkustajaliikenteessä autoliikenteen liikevaihto oli katsauskaudella 38,8 (44,5) miljoonaa euroa. Linja-autoliikenteessä tehtiin 15,9 (18,3) miljoonaa matkaa. Laskua vertailukauteen oli 13,1 prosenttia.

Pohjolan Liikenteessä pikavuoroliikenteen kilpailutilanne jatkuu tiukkana sekä halpabussiyhtiöiden että perinteisten toimijoiden edelleen laskiessa hintatasoa. Pohjolan Kaupunkiliikenteen liikevaihto supistui lähinnä vuonna 2015 menetettyjen HSL-alueen vuorojen kautta. Toiminta kääntyy kasvuun syksyllä 2016 HSL-alueella voitettujen vuorojen myötä. Kehäradan kasvaneen suosion vuoksi lentokentälle matkustavat siirtyivät linja-autoista lähijuniin – ja sitä kautta usein myös juniin kaukoliikenneverkkoon.

VR Transpoint

VR Transpointin liikevaihto oli tammi–kesäkuussa 190,4 (193,0) miljoonaa euroa ja laski 1,3 prosenttia vertailukaudesta. Liikevoitto parani ja oli 14,2 (9,2) miljoonaa euroa. Kuljetusmäärät nousivat merkittävästi (7,5 prosenttia) vertailukaudesta ja olivat 20,4 (19,0) miljoonaa tonnia.

Logistiikkapalveluiden kysyntä riippuu vahvasti varsinkin kotimaan teollisuustuotannon muutoksista sekä Suomen ja Venäjän yleisestä talouskehityksestä. Myös raaka-aineiden maailmanmarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa vahvasti tiettyjen tuotteiden ja kuljetusvirtojen volyymitasoon. Loppuvuoden volyymikehityksen odotetaan säilyvän nykyisen kaltaisena. Valuuttakurssien vaikutus näkyy herkästi varsinkin Venäjän vientivolyyymeissa, jotka olivat alkuvuonna edelleen erittäin matalalla tasolla.

Kasvua on haettu erityisesti kehittämällä aktiivisesti entistä tehokkaampia liiketoimintakonsepteja uusien ja nykyisten asiakkaiden kanssa. Uusien kuljetusvirtojen luomisessa on onnistuttu, mikä osittain näkyy jo tammi–kesäkuun kehityksessä, mutta sen arvioidaan tukevan erityisesti lähitulevaisuuden volyymikehitystä. Tehostustoimia on jatkettu määrätietoisesti ja myönteinen kehitys näkyi toiminnallisten mittarien tuloksissa. Tuloskehitys on ollut hyvä haastavasta markkinatilanteesta huolimatta.

Rautatielogistiikka

Rautatielogistiikan liikevaihto katsauskaudella oli 150,1 (146,9) miljoonaa euroa. Kasvua viime vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 2,2 prosenttia. Junaliikenteen tonnikilometrit olivat 4 586 (4 120) miljoonaa, jossa on kasvua 11,3 prosenttia. Kuljetetut tonnit kasvoivat alkuvuonna 7,5 prosenttia.

Kotimaan kuljetetut tonnit olivat tammi–kesäkuussa 10,7 (10,5) miljoonaa tonnia, jossa on 2,5 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Metsäteollisuuden kuljetetut määrät kasvoivat edellisvuodesta noin viisi prosenttia ja olivat 8,1 miljoonaa tonnia. Kasvu oli merkittävää etenkin raakapuun kuljetuksissa. Metalliteollisuustuotteiden kuljetukset vastaavasti vähenivät edellisvuodesta noin kolme prosenttia pääosin raaka-aineiden kysyntävajeen vuoksi.

Kansainvälisen liikenteen volyymit kehittyivät alkuvuonna suotuisasti ja kasvua oli 16,2 prosenttia. Kuljetusmäärät olivat 7,0 (6,0) miljoonaa tonnia. Kasvua oli sekä idän tuontikuljetuksissa että transitoliikenteessä.

Maantielogistiikka

Maantielogistiikan liikevaihto oli tammi–kesäkuussa 40,3 (46,1) miljoonaa euroa ja se laski 12,6 prosenttia. Liikevaihdon laskusta suurin osa johtui vuonna 2015 myydyistä Unkarin yhtiöstä. Kuljetusmäärät olivat 2,7 miljoonaa tonnia (2,5), jossa on 7,6 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Volyymikasvu tuli kotimaan maantielogistiikasta.

VR Track

Suomessa VR Track osallistui katsauskaudella useisiin tarjouskilpailuihin. Rakentamisessa ja suunnittelussa tilauskanta kasvoi voitettujen urakoiden myötä. Merkittävimpiä olivat perusparannus- ja päällysrakenneurakka Oulu–Kontiomäki välille ja Suonenjoen ratapihan aliorakka. Ruotsissa voitti suunnittelu-toimeksianto Gävlen sataman raiteiden sähköistyksestä sekä pohja- ja päällysrakenteiden akselipainon korotuksesta. Kunnossapidossa voitti ensimmäinen allianssihanke kunnossapitoalueelta 2. Näiden lisäksi tilauskanta kasvoi lukuisten pienempien tarjouskilpailujen voittojen myötä.

Kunnossapidossa menetettiin kunnossapitoalue 6 Suomessa. Myös radantarkastuspalvelut kilpailutettiin katsauskaudella ja palvelu siirtyy pois VR Trackiltä vuoden 2019 alussa.

Rakentaminen on ollut Suomessa vilkasta. Jyväskylä–Äänekoski-allianssihanke toteutusvaihe allekirjoitettiin huhtikuussa, ja rakennuskausi alkoi toukokuun alussa. Vuonna 2012 alkanut Kokkola–Riippa-kaksoisraideurakka valmistui aikataulussa kesäkuun lopussa. Urakka on iso osa Liikenneviraston toteuttamaa mittavaa Oulu–Seinäjoki-perusparannushanketta.

Ruotsissa viimeisen neljän vuoden aikana toiminnan volyymit ovat kasvaneet liikevaihdolla mitattuna nelinkertaisiksi. Ruotsissa panostetaan voimakkaasti rataverkkoon, mikä tarjoaa hyvät strategian mukaiset kasvumahdollisuudet VR Trackille. Nopean kasvun seurauksena yhtiöllä on vielä kannattavuushaasteita ja alkuvuosi olikin tappiollinen.

VR Trackin liikevaihto laski vertailukaudesta 0,8 prosenttia ja oli 124,5 (125,6) miljoonaa euroa. Tilauskanta pysyi edelleen hyvänä. Tammi–kesäkuun liiketulos oli -7,7 (2,5) miljoonaa euroa.

Investoinnit

Katsauskauden kokonaisinvestoinnit olivat 34,4 (54,2) miljoonaa euroa, joista 0,3 miljoonaa euroa toteutettiin leasingjärjestelyin. Investointimenot olivat lähinnä tavanomaisia käyttöomaisuuden korvausinvestointeja.

Rahoitus

Konsernin rahavarojen muutos oli vuoden alusta -95,0 (-87,0) miljoonaa euroa. Kassan negatiivista muutosta selittää pääosin huhtikuussa maksettu 100 miljoonan euron osinko sekä osin maksujen jaksotukset. Maksuvalmius säilyi hyvänä. Likvidit varat olivat kauden lopussa 209,2 (244,0) miljoonaa euroa.

Henkilöstö

VR-Yhtymä Oy:n toimitusjohtaja Mikael Aro irtisanoutui kesäkuussa ja jättää yhtiön marraskuun loppuun mennessä.

Konsernin henkilöstön määrä oli keskimäärin 7 980 (8 879) henkilöä. Liiketoimintakohtaiset henkilöstömäärät ja niiden muutokset esitetään erillisessä taulukossa.

Konsernin rakennemuutokset

Huhtikuussa perustettiin Ruotsiin VR Track Oy:n 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö VR Infrapro AB.

Kesäkuussa ZAO ATV:n yhtiömuoto ja nimi muuttuivat AO Transpoint Internationaliksi. AO Transpoint International on Transpoint International (FI) Oy:n 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden päättymisen jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Loppuvuoden näkymät ja riskit

Koko vuoden liikevaihdon ja liiketuloksen odotetaan laskevan hieman edellisvuodesta. Epävarmuutta tulokseen tuo VR Trackin liiketoimintaan liittyvä tappiollinen kunnossapitoprojekti, jonka muuttamisesta käydään neuvotteluja.

VR-Yhtymä Oy
Hallitus

Puolivuosikatsauksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

KONSERNIN TULOSLASKELMA 1.1 - 30.6.2016

(M€)	4-6/2016	4-6/2015	Muutos-%	1-6/2016	1-6/2015	Muutos-%	1-12/2015
Liikevaihto	297,1	305,9	-2,9 %	562,7	593,1	-5,1 %	1 231,4
Valmistus omaan käyttöön	3,5	4,1	-16,3 %	6,4	9,9	-35,1 %	19,0
Liiketoiminnan muut tuotot	13,0	14,3	-8,9 %	21,3	26,1	-18,4 %	61,3
Materiaalit ja palvelut	-88,1	-91,3	-3,5 %	-156,2	-170,7	-8,5 %	-362,6
Henkilöstökulut	-121,7	-124,6	-2,3 %	-244,2	-255,0	-4,2 %	-491,3
Poistot	-32,9	-29,3	12,3 %	-64,4	-58,7	9,7 %	-117,8
Liiketoiminnan muut kulut	-63,6	-72,5	-12,3 %	-124,4	-145,8	-14,7 %	-274,6
Kulut yhteensä	-306,3	-317,7	-3,6 %	-589,2	-630,2	-6,5 %	-1 246,3
Liikevoitto	7,2	6,6	9,6 %	1,2	-1,0		65,4
Rahoituserät	-2,8	1,6		-4,3	1,6		-1,7
Tulos rahoituserien jälkeen	4,4	8,2	-45,7 %	-3,0	0,5		63,6
Verot	-0,3	-1,9	-86,0 %	1,0	-1,2		-12,9
Vähemmistön osuus	-0,3	-0,1	189,4 %	-0,5	-0,2	139,3 %	-0,7
Tilikauden voitto	3,8	6,1	-37,2 %	-2,6	-0,9	177,2 %	50,0

KONSERNIN TASE 30.6.2016

(M€)	30.6.2016	30.6.2015	Muutos-%	31.12.2015
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	94,4	98,1	-3,8 %	98,2
Konserniliikearvo	0,0	0,0	7810,7 %	0,0
Aineelliset hyödykkeet	1 307,9	1 090,0	20,0 %	1 295,4
Sijoitukset	26,4	33,1	-20,2 %	30,7
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	95,9	96,4	-0,5 %	92,6
Saamiset	218,3	211,7	3,1 %	203,3
Rahat, pankkisaam. ja rahoitusarvopap.	209,2	244,0	-14,2 %	304,2
Vastaavaa yhteensä	1 952,1	1 773,3	10,1 %	2 024,5
Oma pääoma	1 379,0	1 425,9	-3,3 %	1 483,9
Vähemmistöosuudet	5,4	4,9	9,6 %	5,4
Varaukset	3,5	6,4	-46,3 %	4,8
Pitkäaikainen vieras pääoma	335,3	82,7	305,5 %	302,4
Lyhytaikainen vieras pääoma	229,0	253,3	-9,6 %	228,1
Vastattavaa yhteensä	1 952,1	1 773,3	10,1 %	2 024,5

Konsernin tase 31.12.2015 on esitetty taulukossa huomioiden 1.1.2016 tehty muutos pitkäaikaisten rahoitusleasingvastuiden käsittelyssä sekä henkilövaunujen poistoajan muutos.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(M€)	1-6/2016	1-6/2015	1-12/2015
Liiketoiminnan rahavirta			
Liikevoitto	1,2	-1,0	65,4
Oikaisut liikevoittoon	47,3	48,0	92,0
Käyttöpääoman muutos	-13,4	-30,4	-21,8
Rahoituserät ja verot	-2,9	-2,2	-10,5
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	32,3	14,4	125,1
Investointien rahavirta yhteensä	-26,8	-31,5	-51,9
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,0	0,0	
Maksetut osingot	-100,0	-100,0	-100,0
Rahalaitoslainojen muutos	0,0	30,0	0,4
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-100,4	-70,0	-99,9
Rahavarojen muutos	-95,0	-87,0	-26,8
Rahavarat 1.1.	304,2	331,0	331,0
Rahavarat 30.6.	209,2	244,0	304,2

Konsernin ulkoinen liikevaihto toiminnoittain

(M€)	4-6/2016	4-6/2015	Muutos-%	1-6/2016	1-6/2015	Muutos-%	1-12/2015
Matkustajaliikenne	121,9	132,1	-7,7	243,0	267,5	-9,1	534,8
Junaliikenne	93,9	101,8	-7,7	187,0	206,2	-9,3	412,2
Bussiliikenne	19,1	21,8	-12,1	38,8	44,5	-12,8	88,2
Catering- ja ravintolatoiminta	8,9	8,6	3,6	17,2	16,7	3,0	34,4
VR Transpoint	96,4	96,5	-0,2	190,4	193,0	-1,3	380,5
Junaliikenne	74,8	72,8	2,6	150,1	146,9	2,2	293,0
Autoliikenne	21,6	23,7	-8,8	40,3	46,1	-12,6	87,5
VR Track	77,3	73,4	5,4	124,5	125,6	-0,8	300,5
Muut palvelut	1,5	3,9	-62,5	4,7	7,1	-33,7	15,7
Yhteensä	297,1	305,9	-2,9	562,7	593,1	-5,1	1 231,4

Konsernin liikevoitot toiminnoittain

(M€)	4-6/2016	4-6/2015	Muutos-%	1-6/2016	1-6/2015	Muutos-%	1-12/2015
Matkustajaliikenne	1,5	-1,9		-1,2	-2,1		9,9
VR Transpoint	7,5	5,7	30,1	14,2	9,2	53,1	27,0
VR Track	-2,5	7,2		-7,7	2,5		18,1
Konsernitoiminnot ja muut	0,8	-4,4		-4,1	-10,7		10,3
Yhteensä	7,2	6,6	9,6	1,2	-1,0		65,4

Kuljetusmäärät

	4-6/2016	4-6/2015	Muutos-%	1-6/2016	1-6/2015	Muutos-%	1-12/2015
Matkustajaliikenteen matkat (milj.)							
Junaliikenne	20,5	20,5	0,2	40,5	38,8	4,4	76,0
Kaukoliikenne	3,0	2,9	1,0	5,8	5,7	0,7	12,3
Lähiliikenne	17,6	17,5	0,0	34,7	33,1	5,0	63,6
Autoliikenne	7,5	8,4	-10,9	15,9	18,3	-13,1	35,2
Yhteensä	28,0	28,8	-3,0	56,4	57,1	-1,2	111,1
Junaliikenteen henkilökilometrit (milj.)	927	930	-0,3	1 860	1 860	0,0	4 114
VR Transpointin tonnit (milj)							
Junaliikenne	9,0	8,1	11,3	17,7	16,5	7,5	33,4
Kotimainen	5,3	5,2	3,2	10,7	10,5	2,5	20,7
Kansainvälinen	3,7	2,9	25,6	7,0	6,0	16,2	12,7
Autoliikenne	1,5	1,3	15,4	2,7	2,5	7,6	5,0
Yhteensä	10,5	9,4	11,8	20,4	19,0	7,5	38,4
Junaliikenteen tonnikilometrit (milj.)	2 326	2 022	15,0	4 586	4 120	11,3	8 468

Konsernin henkilöstö toiminnoittain

(keskimäärin)	1-6/2016	1-6/2015	Muutos-%
Matkustajaliikenne	2 524	2 775	-9,0
VR Transpoint	1 332	1 564	-14,8
VR Track	1 685	1 777	-5,1
Kunnossapito	1 000	1 204	-16,9
Junaliikennöinti	1 113	1 224	-9,1
Muut konsernipalvelut	325	334	-2,8
Yhteensä	7 980	8 879	-10,1